

Pesten aanpakken taak van ons alle

“Leerlingen moeten zich goed, veilig en welkom voelen op school. Dat vindt iedereen. Toch blijft pesten een groot probleem op school. Daar willen we iets aan doen met 't Zal WELzijn.’ Deze aankondiging belandde eind augustus (2016) bij Vlaamse en Brusselse scholen. Ze kregen een tweetal weken de tijd om in te schrijven. Dat scholen wakker liggen van het welbevinden bij hun leerlingen en hiervoor een traject met een cultuureducatieve organisatie willen aangaan bleek uit de vele inschrijvingen.

t Zal WEL WAAROM?

Het cultuureducatief project 't Zal WELzijn kwam tot stand in de schoot van het Overlegplatform Welbevinden en Preventie van pesten op school. Het platform is sinds 2015-2016 binnen de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) georganiseerd. De centrale missie is ertoe bijdragen dat scholen warme leer-, werk- en leefplekken zijn waar leerlingen en personeel zich mentaal goed voelen. Samen met overheden en experts maken de onderwijspartners van de Vlor een prioriteit van een beleid tegen pesten. Er wordt gefocust op de preventieve benadering van pesten en dat gebeurt binnen het brede concept van welbevinden op school. Het overlegplatform wil meewerken

Zorgleerkracht Machteld Horemans: *“Rood is een heel mooi verhaal dat op het lijf van onze kinderen is geschreven.”*

SW

is een emaal

aan de sensibilisering en bewustmaking van scholen en de samenwerking over de pestproblematiek. Elk jaar ontwikkelt het platform een initiatief dat kadert in de week tegen pesten. Het motto deze keer: 'Pesten aanpakken doe je niet alleen. Het is een taak van ons allemaal. 't Zal WELzijn!'. Het overlegplatform startte een project op om scholen aan te moedigen zichzelf een spiegel voor te houden en te bekijken hoe het gesteld is met het welbevinden op hun school.

't Zal WEL WAT?

In het kader van 't Zal WELzijn bewandelen 56 scholen tussen 7 november 2016 en 24 februari 2017 een creatief project over welbevinden en de aanpak van pesten. Het gaat om basisscholen en secundaire scholen in een landelijke of stedelijke context, scholen uit aso, bso, tso, scholen uit gewoon en buitengewoon onderwijs.

Deze scholen vertrekken vanuit een sterk verhaal dat ze voorlezen of samen met hun leerlingen lezen.

Samen met een cultuureducatieve organisatie, die hen gratis begeleidt, bekijken ze hoe het met het welbevinden op hun school gesteld is.

Pesten aanpakken doe je niet alleen. Het is een taak van ons allemaal.

't Zal WELzijn!

Leraren, leerlingen en ouders worden hierbij betrokken. Er wordt een creatief project opgezet dat resulteert in een kunstwerk dat symbool staat voor het welbevinden op hun school. Dat kan een gedicht zijn, een lied, een verhaal, een schilderij, een dansvoorstelling, ...

De meerwaarde van het project wordt gezien in het preventief werken aan een veilig klimaat op school. De cultuureducatieve component van het project draagt bij tot een positieve sfeer, waar kinderen aangesproken worden op hun authenticiteit.

De culturele organisatie die de scholen begeleidt, krijgt vooraf een uitgebreide vorming over het thema welbevinden, lezen van verhalen en cultuuronderwijs. Tijdens een inspiratiedag in maart 2017 zullen de deelnemende leraren ook zelf vorming krijgen over deze thema's.

't Zal WELzijn is een initiatief van het Overlegplatform Welbevinden van de Vlor, CANON Cultuurcel en Iedereen Leest.

't Zal WELzijn in de praktijk

Basis bezocht één van de 56 scholen en vroeg waarom ze intekende op 't Zal WELzijn.

Het Onze-Lieve-Vrouwecollege (OLVC) doet mee

In hartje Antwerpen worden we warm ontvangen door Machteld Horemans. Zij is zorgleerkracht en deeltijds directeur van het Onze-Lieve-Vrouwecollege en meteen ook contactpersoon voor 't Zal WELzijn. Toen Machteld de projectoproep las, dacht ze onmiddellijk: "Dit is echt iets voor onze school".

Een belangrijke waarde in de school is het streven naar welbevinden bij elk kind. Enkel als een kind zich

goed in zijn vel voelt, kan het tot leren komen. Daarom worden er in de school al heel wat acties en projecten opgezet die kaderen binnen dit doel.

't Zal WELzijn sluit heel mooi aan bij de idee over welbevinden die op het Onze-Lieve-Vrouwecollege (OLVC) leeft. Net daarom is het een waardevol project. "Je kan zo'n kortlopend initiatief niet los zien van de jaarwerking", aldus Machteld Horemans.

Uit de aankondiging bleek dat er met een verhaal kon gewerkt worden. Dat is voor Machteld een waardevol startpunt: "Zelf werk ik vaak met boeken. Ik geloof dat een verhaal een heel krachtige invalshoek is om vanuit te vertrekken. Het is niet eenvoudig om over gevoelens te praten. Zeker voor anderstalige kinderen is het extra moeilijk om zoiets onder woorden te brengen. Een boek kan dan wel veel losmaken bij kinderen. Werken met verhalen is dus een mooi hulpmiddel om te werken aan het welbevinden van leerlingen. Dat merk je bijvoorbeeld tijdens de leesrondes die we doen in het kader van de Kinder- en Jeugdjury. Door te praten over een boek, wordt vaak snel een link met gevoelens gelegd."

't Zal WELzijn gaat nog een stapje verder. Er wordt sterk ingezet op het muzische aspect. Dat is voor OLVC een meerwaarde. Kinderen die minder gemakkelijk hun gevoelens uiten in de klas, zullen waarschijnlijk door het project uitgedaagd worden om dat wel te doen. Zo'n project zal ongetwijfeld blijven hangen bij leerlingen en leraren.

Doorwerking

Twee klassen nemen deel aan 't Zal WELzijn. In totaal gaat het om zo'n

“Een boek kan veel losmaken bij kinderen”

links

www.vlor.be

| www.canoncultuurcel.be/tzalwelijzn

| www.iedereenleest.be

45 leerlingen waarmee er zal gewerkt worden. De klastitularissen van deze klassen zijn zeer gedreven collega's die graag willen participeren aan 't Zal WELzijn. "Zo'n dynamiek is erg belangrijk om een project te doen slagen. Daarnaast is dit ook voor andere collega's een stimulans om het thema 'welbevinden' blijvend op de agenda te zetten", vertelt Machteld.

Doorheen het project creëren de leerlingen een product dat symbool staat voor het welbevinden op hun school. Voor Machteld is dat erg waardevol: "Deze creaties kunnen een speciale plaats op school krijgen. Misschien zullen de leerlingen hun werk kunnen voorstellen of iets kunnen vertellen over het project. Daardoor krijgen ook de andere leerlingen op school de kans om de kunstwerken te zien. Het zou ideaal zijn mocht dit tijdens de Week tegen Pesten gebeuren. Want net zoals elk jaar plannen we tijdens deze week activiteiten.

Deze doorstroming vindt Machteld een grote potentiële meerwaarde van 't Zal WELzijn. Zo blijft het project niet beperkt tot twee klassen, maar kan de hele school er vruchten van plukken.

Als 't Zal WELzijn afgerond is, wordt er een inspiratiedag georganiseerd.

Dit is een belangrijk moment waarop scholen die deelnemen aan 't Zal WELzijn op de hoogte gebracht worden van de verschillende initiatieven. Zo'n uitwisseling is erg inspirerend en zal ongetwijfeld bijdragen tot een verspreiding van waardevolle ideeën om welbevinden op school te promoten.

Een surplus

Voor de school is de samenwerking met een cultuureducatieve organisatie een manier om de initiatieven rond welbevinden extra 'schwung' te geven. OLVC krijgt tijdens 't Zal WELzijn begeleiding van Casa Blanca. Het is Casa Blanca die de school voorstelde om te werken met het boek 'Rood. Of waarom pesten niet grappig is' (Jan De Kinder). Machteld Horemans: "Door het feit dat ik zelf graag met boeken werk, was ik erg benieuwd naar het boek van waaruit Casa Blanca wilde vertrekken. Vooral naar de manier waarop het boek zou ontvangen worden bij onze divers samengestelde klasgroepen met ook veel anderstalige kinderen. Toen ik het boek las, was ik meteen gerustgesteld. Het is een heel mooi verhaal dat op het lijf van onze kinderen is geschreven."

Planning van het project

Casa Blanca deed de school het voorstel om in elk van de twee klassen te starten met het boek 'Rood'. Verschillende muzische disciplines zullen dan aan bod komen.

Machteld: "De communicatie met Casa Blanca verloopt heel vlot. Als we vragen of suggesties hebben, kunnen we steeds bij hen terecht." In januari komt Casa Blanca naar de school om in enkele sessies met de kinderen aan de slag te gaan. 'Rood' is een verhaal waar heel wat gevoelens in verweven zijn. De gevoelens kregen een eigen kleur. De leerlingen luisteren naar het verhaal, benoemen de gevoelens en bekijken de illustraties: rood, zwart en grijs. Tijdens beeldende sessies geven de leerlingen vorm aan de rode gevoelens en maken een zelfportret. Als hun kunstwerken klaar zijn, kunnen de kinderen bij elkaar gaan kijken en erover praten.

Ook de andere (zwart en grijs) gevoelens zullen besproken worden. Casa Blanca organiseert daarom een bewegingssessie zodat de leerlingen op onderzoek kunnen gaan. Er wordt ook ingespeeld op de gevoelens in de klas. Samen met Casa Blanca ontdekken de leerlingen hoe de sfeer in hun klasgroep is, of klasgenootjes hun gevoelens kunnen uiten en hoe medeleerlingen hierop reageren.

"Het is heel klein, en toch zie ik het. Ik wijs naar de wang van Tuur. 'Je ... Je bloost ...'. Ik knipoog naar Paul. Paul grijnst, Lien lacht. We fluisteren de wangen van Tuur vol kleur. 'Laat me met rust,' zucht Tuur. Maar we zijn niet te stoppen.

Een vingerknip en het hoofd van Tuur is een vuurtoren. Paul lacht harder en harder. Dit is niet leuk meer. Ik wil dat het nu stopt. Vertel ik het aan de juf? Maar wat zal Paul dan met mij doen?" Hoe stop je met pesten? (<http://www.jandekinder.be/Boeken/Rood-of-waarom-pest-niet-grappig-is>, geraadpleegd op 20-12-2016.) Lees meer over 'Rood, of waarom pesten niet grappig is' op blz. 21.

Als dit nummer van Basis verschijnt, zullen de klassen van het Onze-Lieve-Vrouwecollege volop in de weer zijn met 't Zal WELzijn! ■